

דבר תורה לפרשת שלח לך מפרוש רבנו עובדיה ספורנו

עורך: יצחק גבאי

ארץ ישראל – ארמון של מלך

בפרשתנו מתברר עניינה של ארץ ישראל. טענות עשרת המרגלים מצד אחד, וטענות שני המרגלים יהושע וכלב מאידך. העם שהוא דור יוצאי מצרים נמשכים אחר עשרת המרגלים ולא זוכים במתנה המיוחדת שה' רצה להעניק לנו – ארץ ישראל. עשרת המרגלים מעלים תאורים שונים וטענות שונות על מה שראו בארץ ולעומתם שני המרגלים מסתפקים באמירות מדודות המבטאות את מרחקם מדברי המרגלים ואת אמונתם ובטחונם בהבטחת ה'. אם נסכם את דברי יהושע וכלב: אנו יכולים לעלות לארץ ולרשת אותה, הארץ טובה מאוד, ואם באמת נרצה נוכל לנח בקלות את הענקים שראינו. אך ישנו עוד פסוק אחד שעדיין לא ברורה לנו מה כוונת יהושע וכלב באמירתו ("ד, ח'): "אם חפץ בנו ה' והביא אותנו אל הארץ הזאת ונתנה לנו ארץ זבת חלב ודבש" מה הכוונה במילים אם חפץ בנו ה'? משיב הספורנו: "אם חפץ בנו ה' – אמנם כי טובתה עד מאוד היא, בתנאי שיחפץ בנו ה'". כאומרו: 'ארץ אשר ה' אלוהיך דורש אותה' וגו'. 'והיה אם שמוע תשמעו' וגו'".

ארץ ישראל מיוחדת מכל הארצות בסגולותיה ומעלותיה. אחת מהסגולות היותר מיוחדות של הארץ הוא הקשר החי שרוכשת ארץ ישראל לבניה שהם עם ישראל. ככל שעם ישראל יטיב מעשיו כן יחפץ בנו ה' ואנו נהיה ראויים לקבל את המתנה המיוחדת – ארץ ישראל, אך אם לא נתנהג כראוי הארץ תקיא אותנו ונאבד את המתנה טובה. אומרים כלב ויהושע לעם ישראל: אין הדבר תלוי אלא בנו! אם רק אנו נרצה גם ה' ירצה ונהיה ראויים לקבל את ארץ ישראל ולא משנה מה יהיו המחסומים. הפסוקים שמביא הספורנו רק מחדדים את הסגולה הזו שארץ ישראל היא ארץ מושגת. ובדברי חז"ל מופיע הביטוי: 'פלטרינ (ארמון) של מלך', דהיינו בארמונו של המלך אפשר לקבל דברים טובים ויקרים אך קבלה זאת מותנית בהתנהגותו של הנמצא בארמון כיוון ששם נבחנים מעשיו של הנמצא בו יותר מכל מקום אחר. יהי רצון שנוכח להתנהג כראוי כבניו של מלך ובכך לרשת את כל חלקי ארץ ישראל – שהיא ארמונו של מלך.